

Protokoll nr 5 2023, från möte med Fiskekommunerna, FK

Plats och tid: 9.00-15.00 Sotenäs kommunhus, studiebesök Smögens nät

Närvarande:

Lars Tysklind, Strömstad. Hans Schub, Jenny Åslund, Tanum. Jan Olof Larsson, Fredrik Handfast, Sotenäs. Susanne Baden Pihl, Elisabeth Jonsson (ersätter Anne Gunnäs), Lysekil. Lars Olof Axelsson, Uddevalla. Anders Arnell, Ronny Svensson (Teams), Orust. Rolf Persson, Anna Aldegren, Tjörn. Ronald Johansson, Öckerö. Andreas Sjöo (Teams), Madeleine Johansson (Teams), Göteborg. Amanda Gustafsson.

Simon Landqvist, Tanja Tränkel – Zephyr Vind AB (9.30-10.15)

Ingemar Berglund, Mattias Ivarsson – SFPO/Räkkommitén 10.15-11.00.

Mötet öppnas **§1**
Mötet öppnas av ordförande Lars Tysklind.

Val av justerare **§2**
Jan-Olof Larsson utses till justerare.

Föregående protokoll **§3**
Justerat protokollet från föregående möte, september 2023.

Beslöts
Att med godkännande lägga protokollet till handlingarna.

Förslag till dagordning **§4.** Lars Olof vill göra tillägg gällande SLU och 8+ fjordar gällande kustfiske.
Beslöts, att godkänna förslaget till dagordning och ordförande noterar tillägget.

Nytt från kommuner och VGR

§5 Med anledning av tidsutrymmet i dagordningen förkortas punkten.

Sotenäs informerar om att Rena Hav håller öppet hus i samband med Hållbarhetsfestivalen, finns möjlighet att besöka anläggningen för studiebesök efter dagens möte vid. Dialogmöte med fisket, grossister, auktionen tillsammans

med Tanum varit sedan sist. Det som uppmärksammades i dialogen var oro för yrkesfiskets överlevnad och följd effekter vid eventuella vindkraftsetableringar. I dialogen fick Fiskekommunerna medskick, att sprida kunskap om hur fisket bedrivs utifrån tråldrag och fiskemönster.

Elisabeth uppmärksammar också utflyttning av trålgräns som en oro hos fiskarna i Lysekil.

Tanum har fått besök från Klimat och miljöministern, där syftet med besöket var invasiva arter, marint ekosystem och villkor för småskaligt fiske. Besök gjordes hos ostronfiskare och odlare. Hon besökte även Kosterhavets nationalpark för att se exempel på marint skyddade områden (mot målet om 30% skyddade havsområden). Jenny berättar att enligt pressmeddelande har besöket även berört frågan om bottenrålning i marin skyddade områden samt vindkraftsetableringar.

På **Öckerö** har Arena arbetsliv ägt rum, en satsning mellan skola och näringsliv där kommunen visar upp yrken. Elever och föräldrar deltar med obligatorisk närvaro. Fisket var representerat och Ronald lyfter hur attraktionskraft till yrket skapas genom att visa upp näringen.

I **Uddevalla** berättar Lars Olof att projekt syresätta Byfjorden är under handläggning och troligtvis blir det ett okej från Länsstyrelsen inom kort. En motsättning från SGU att det virvlar upp sediment, men med förtydligande i ansökan om effekterna verkar tillståndet vara nära. Stiftelsen Byfjordens framtid i samverkan med Uddevalla kommun står bakom projektet. Eventuellt kan restprodukten syrgas användas (en sidoström från vätgasproduktion).

Zephyr Vind – Vidar och Poseidon

§6

Simon Landqvist (Projektchef) och Tanja Tränkel (samordnare tillstånd), båda från Zephyr Vind presenterar nuläget för Poseidon och Vidar som drivs av Zephyr vind tillsammans med Vattenfall och bildar KonTiki Vind AB. Ägarskapet är fördelat till 15 % Zephyr och 85% Vattenfall. Zephyr vind ägs i sin tur av två norska kommunalägda bolag.

Bolaget planerar två vindkraftsparker inom Västerhavet, Poseidon och Vidar, vilka båda är placerade i Sveriges ekonomiska zon och därav beslutas av regeringen och prövas av länsstyrelsen. Företrädarna informerar om energibehovet i industrisektorns omställning, hur processen ser ut och hur dessa utför provningar och analyserar påverkan och konsekvenser. Efter presentationen ställde ledningsgruppen frågor angående projekten. Frågan om vart elen förväntas landas ställdes och svaret är att svenska stamnätet behöver byggas ut för att kunna ta emot effekten, därav kompletterande ansökan för vätgasproduktion vilket planeras landas i Sverige. Frågan ställs också om bladens bidrag till mikroplaster i havet. Svaret blir att det är försumbart med 6 gram/år (och blad?). Mötet undrar över om det finns exempelparker i samma storlek och omfattning, svaret blir att Portugal

och Skottland har liknande men mindre verk och i mindre skala (6 st flytande verk). Mötet funderar kring yrkesfisket som troligen blir omöjligt att fortsatt bedriva och hur Zephyr ser på det utifrån sin konskevensanalys och vad som ligger till grund för beräkningarna i vad yrkesfisket kommer att förlora (i värde)? Zephyr visar en för ledningsgruppen ny beräkningsmodell där procentandelen som går förlorad vid etablering är presenterad. Modellen innehåller statistik för trållängd. Modellen är inte med i bolagets Miljökonsekvensbeskrivning utan är framtagen i efterhand och kan användas som beräkningsunderlag för eventuell kompensation. Ledningsgruppen undrar även över hur samverkan med andra etableringar ser ut med anledning av kumulativa effekter, vilket bolaget berättar att den samverkan inte är aktuell. Avslutningsvis lyfts frågan om skydd av marina områden kan samexistera med flytande vindkraft, vilket bolaget ser positivt på och hänvisar till etablerade vindkraftparker där dykning visat positiva effekter på fisk.

Ordförande tackar Zephyr, Simon och Tanja för presentationen och frågestunden.

SFPO/Rätkommitén

§7

Ingemar Berglund från SFPO berättar om utmaningarna som demersalt fiske står inför. Mattias Ivarsson är ordförande i Rätkommitén (en del av SFPO verksamhet) samt räkfiskare på båten Arkö och behandlar ämnena sänkta rätkvoter, överlåtbara fiskerättigheter samt hur yrkesfisket ser på framtiden. Ingemar presenterar de stora utmaningar som demersalt fiske ställs inför, vindkraft till havs, havsplaneringen, system för överlåtelse av fiskerättigheter, kustkvoter. Han förklarar hur processen för vindkraftsetableringar i Sverige ser ut jämfört med andra länder, att 90 % av räkfisket bedrivs i områden som idag är områden som är under tillståndsprovning för vindkraft. Ingemar menar att konsekvenser för demersalt fiske behöver belysas utifrån företagets ekonomi, hur mycket krävs för att fiskeriföretagen ska hamna under "break even"? Demersalt fiske är dessutom viktigt för Sveriges livsmedelsförsörjning och övriga värdekedjan. Om underlaget för råvara minskar minskar troligen även landbaserade verksamheter med koppling till yrkesfisket. Bliir troligen stor effekt för en fortsatt svensk fiskeindustri. I dragningen uppmärksammas också Havspaneringens roll, riksintresse för yrkesfiske och kumulativa effekter med grannländers utbyggnad av havsbaserad vindkraft. SFPO beskriver exploateringarna som ett biologiskt experiment då kunskapsläget för hur förändrad livsmiljö påverkar fisk och skaldjurssamhället. Vad gäller HaV:s uppdrag om att ta fram förslag till system för överlåtbara fiskerättigheter grundar sig det i nuvarande system som bygger på ägarkontinuitet, vilket är riskfyllt och krävande och inte lönsamt. Argumentet att fiskeflottan skulle minska är delvis sant, men enligt Ingemar har den redan minskat, dock inte visuellt (kvotbåtar). Att införa ett nytt system innebär att färre

företag får bärkraftiga verksamheter med möjlighet att utveckla sina företag och skapa attraktionskraft till nya fiskare. Mattias fyller i och förklarar nuvarande modell, där kvoterna för räka är uppdelade i A-E, där det finns en "mur" mellan A-C och D-E. Första kvotgruppen får inneha max 4 % av totala kvoten och D-E 8 % av totala kvoten. Kvotbyten mellan klasserna får inte göras vilket innebär att småskaliga fiskare inte har möjlighet att växa. Hur det nya systemet formas återstår att se men yrkesfisket ser gärna att möjlighet till expansion finns inom båda kvotklasserna för att nå lönsamhet och attraktionskraft. Den skyddande muren mellan kvotklasser ses som fördelaktigt för att bevara småskaligt fiske. Vad gäller sänkta räkkvoter har en annan beräkningsmodell använts vilket visade på minskade bestånd och därför en åtstramning. Dessutom är EU-Norge i förhandling om fiskevatten. Mötet ställer frågan om hur kommunerna utifrån kommunala förutsättningar kan hjälpa fisket, där svaret sammanfattas i infrastruktursatsningar som underlättar logistik, kyla, tillstånd och hamnar etc.

Ordförande tackade Ingemar och Mattias för en informativ presentation och frågestund.

Pågående och nya aktiviteter

§8 Uppföljning av pågående och nya aktiviteter flyttas till nästa möte.

Beslöts, att punkten flyttas till kommande möte.

Aktuella remisser

§10

a/ Poseidon

Förslag gällande yttrande för Poseidon följde med handlingarna till dagens möte. Ledningsgruppen diskuterar förslaget och föreslår enat att förtydliga Västerhavets nationella betydelse ytterligare.

Beslöts, att vid presidiet justerar yttrandet och delges via mail till ledningsgruppen.

b/ Havspanerna

I samma vecka hölls samråd för Havspaner av Länsstyrelsen och HaV. Flera representanter i ledningsgruppen var på plats och återger samrådet. Mötet diskuterar nivån på nuvarande kunskapsunderlag utifrån havsbaserad vindkrafts påverkan på livet i havet samt yrkesfiske och konstaterar att underlaget är otillräckligt för att ta ställning till konsekvenser. Även hur riksintresse prioriteras i förslaget. Mötet diskuterar också om det finns mer lämpliga platser för energiutvinning än utpekade områden. Mötet föreslår etappvis utbyggnad alternativt referensområden. Att bygga vindkraft i redan skyddade områden (om flytande vindkraft kan samexistera med naturskydd) lyfts som ett alternativt förslag. Mötet diskuterar samråd gällande Havspaner i stort och frågar om var elen kommer att landas, vad ger man upp området för? Samrådet svarade att det är svenska

kraftnät som ansvarar för anslutning till elnät och ligger därför utanför havsplanerna.

Beslöts, att remissgruppen utgår ifrån mötet och författar förslag till yttrande för ledningsgruppen att besluta.

c/ SOU – Förbud mot bottentrålning i marint skyddade områden

Ledningsgruppen behandlar inkommen SOU gällande förbud mot bottentrålning i marint skyddade områden. Samförvaltningen Norra Bohuslän utbildar fiskare som fiskar i Kosterhavets nationalpark vilket fungerar. Utvecklingen av fiskeredskap lyfts också och (tex LIT-trål) vilken håller sig över botten för att göra minimal skada. Mötet enas om att skydd inte behöver vara större än syftet.

Beslöts, att Fiskekommunerna yttrar sig i frågan, remissgruppen tar fram förslag som förankras i ledningsgruppen för beslut om innehåll.

d/ KOASTAL

Fiskekommunerna har fått samråd gällande 6 st tillståndsansökningar för tångodling längs Bohuskusten. Frågan ställs till ledningsgruppen om Fiskekommunerna ska avge ett gemensamt svar eller om det är en kommunal fråga.

Beslöts, att berörda kommuner författar egna samrådsyttrande.

Ansökan 2024-2026

§11

Till möteshandlingarna finns förslag till ansökan för 2024-2026 för fortsatt projektstöd från VGR till Fiskekommunerna. Mötet ger inspel till ansökan.

Beslöts,

att godkänna ansökan utifrån mötets inspel. Amanda redigerar text och delar slutgiltig ansökan med ledningsgruppen för kännedom. Att ansökan skickas före 31 oktober.

Rapporter och kommande möten

§12

a/ Direktionen i Fyrbodalen tar 26 oktober upp ärendet om att fortsatt stå som projektägare till Fiskekommunerna för kommande period.

Beslöts, att efter beslut om projektägarskap skicka ansökan.

Beslöts, att övriga punkter under "rapporter och kommande möten" flyttas till nästa möte.

Vad kommuniceras från mötet

§11 Svensk fiskindustri.

Kommande möten 2022

§12

Datum för kommande möten med Ledningsgruppen samt förslag till studiebesök.

8 dec HaV:s lokaler Göteborg.

Övriga frågor

§13

Inga övriga frågor förekom

Mötet avslutas

§14

Ordförande tackade för mötet.

.....
Amanda Gustafsson, sekreterare

.....
Lars Tysklind, ordförande

.....
Jan-Olof Larsson??, justerare

Protokollet är digitalt justerat

Studiebesök Smögens Nät

Sixten Söderberg från Smögens nät tar med ledningsgruppen på en guidning i trålverkstan och berättar vilka typer av redskap som tillverkas där. Han berättar om verksamheten Smögens Nät och FF Norden samt den marina återvinningscentralen. Efter besöket i trålbinderiet delar Sixten tankar och erfarenhet och lyfter stora omställningsfrågor med ledningsgruppen.

Ordförande tackar för besöket och avslutar dagen.